

ԱՍԻԱԿԱՆ ՋԱՐԳԱՑՄԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՎՈՂ

**ՋՐԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ԵՎ ՋՐԱՀԵՌԱՑՄԱՆ
ՍԵԿՏՈՐԻ ԾՐԱԳԻՐ –
ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ**

*Հանձնման ամսաթիվ - 11/11/2013
Հաստատման ամսաթիվ 08/01/2014*

Ենթաձրագիր V

**ՏԱՎՈՒՇԻ ՄԱՐԶԻ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐԻ
ՋՐԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ
ԲԱՐԵԼԱՎՈՒՄ**

L2860-ICB-1-05/1

**ՋՐԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ
ԲԱՐԵԼԱՎՈՒՄ ՆՈՅԵՄԲԵՐՅԱՆ ՔԱՂԱՔ**

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆ

ԱՍԻԱԿԱՆ ՋԱՐԳԱՑՄԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՎՈՂ

**ՋՐԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ԵՎ ՋՐԱՀԵՌԱՑՄԱՆ
ՍԵԿՏՈՐԻ ԾՐԱԳԻՐ –
ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ**

Ենթաձրագիր V **ՏԱՎՈՒՇԻ ՄԱՐԶԻ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐԻ
ՋՐԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ
ԲԱՐԵԼԱՎՈՒՄ**

L2860-ICB-1-05/1 **ՋՐԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ
ԲԱՐԵԼԱՎՈՒՄ ՆՈՅԵՄԲԵՐՅԱՆ ՔԱՂԱՔ**

Գիրք V.1.3 **ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ
ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆ**

ՀԳՇՆ ՍՊԸ տնօրեն

Վ. Հովասափյան

Բնապահպան

Ք. Սահակյան

Ենթաձրագիր V

ՏԱՎՈՆՇԻ ՄԱՐԶԻ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐԻ
ՋՐԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ
ԲԱՐԵԼԱՎՈՒՄ

L2860-ICB-1-05/1

ՆՈՅԵՄԲԵՐՅԱՆ ՔԱՂԱՔ

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ԿԱԶՄԸ

- Գիրք V.1.1 - Ընդհանուր դրույթներ և բացատրական մաս
- Գիրք V.1.2 - Տեխնիկական մասնագրեր
- Գիրք V.1.3 - Շրջակա միջավայրի կառավարման պլան
- Գիրք V.1.4 - Աշխատանքային գծագրեր
- Գիրք V.1.5 - Աշխատանքային ծավալներ
- Գիրք V.1.6 - Նախահաշիվներ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

- 1. ԾՐԱԳՐԻ ՆԱԽԱՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ 6
- 2. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐ 6
- 3. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ..... 6
- 4. ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐԸ..... 8
 - 4.1 Ջրամատակարարման գոյություն ունեցող համակարգերի նկարագրություն..... 8
 - 4.2 Առաջարկվող վերականգնման աշխատանքների նկարագրությունը..... 9
- 5. ԵԼԱԿԵՏԱՅԻՆ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ..... 10
 - 5.1 Նոյեմբոյան քաղաքի աշխարհագրական դիրքը և կլիմայական պայմանները 10
 - 5.2 Կենսաբազմազանությունը..... 10
- 6. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՈՒ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 11
- 7. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՄԵՂՄԱՑՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ 12
- 8. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԱՅԻՆ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐ ... 14
- 9. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 16
- 10. ԱԶԴԱԿԻՐ ՀԱՆՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄ. 18
- 11. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆ..... 19

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐԻ ՑԱՆԿ

- ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿ 21
- ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ԿՈՆԿՐԵՏ ՏԵՂԱՄԱՍԻ ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ 23
- ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. ԴԱՇՏԱՅԻՆ ԱՅՑԵՐԻ ՍՏՈՒԳԱԹԵՐԹԻԿ..... 25
- ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՄԱՏՅԱՆ 28
- ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5. ԶԿԱՆԽԱՏԵՍՎԱԾ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ /ԶԳԱԼԻ ԻՐԱԴԱՐՁՈՒԹՅԱՆ/
վԹԱՐԻ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ..... 29
- ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6. ԱՐՏԱՆԵՏՈՒՄՆԵՐԻ / ՇՐՋԱԿԱՅՔԻ ՄՈՆԻՏՈՐՆԳԻ ՁԵՎԱԹԵՐԹ .. 30
- ՀԱՎԵԼՎԱԾ 7. ԵՆԹԱԾՐԱԳՐԻ ՄԽԵՄԱՏԻԿ ՔԱՐՏԵԶ 31

ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿ

ԱՆ	Աշխատանքային նախագիծ
ԿՏ ՇՄԿՊ	Կոնկրետ տեղամասի շրջակա միջավայրի կառավարման պլան
ՀՀ	Հայաստանի Հանրապետություն
ՀՀ ԱՆ	ՀՀ Առողջապահության նախարարություն
ՀՀ ԲՆ	ՀՀ Բնապահպանության նախարարություն
ՀՀ ՄՆ	ՀՀ Սշակույթի նախարարություն
ՀՀ ՏնԿՆ -	ՀՀ Տրանսպորտի և կապի նախարարություն
ՀԶ	Համատեղ ձեռնարկություն
ՀԶԿ ԱԶԳ ԾԻԳ	Հայջրմուղ կոյուղի ՓԲԸ-ի Ասիական զարգացման բանկի ծրագրի
ՇՄԱԳ	Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատում կառավարման գրասենյակ
ՇՄԿՊ	Շրջակա միջավայրի կառավարման պլան
ՇՄՆԶ	Շրջակա միջավայրի նախնական գնություն
ՋԶՄԾ	Ջրամատակարարման և ջրահեռացման սեկտորի ծրագիր
ՍԹԱ	Սահմանային թույլատրելի արտանետում
ՏԻՄ	Տեղական ինքնակառավարման մարմին

1. ԾՐԱԳՐԻ ՆԱԽԱՊԱՏՍՈՒԹՅՈՒՆ

ՋնՋ համակարգերի բարելավման ծրագրի իրականացումը հնարավորություն կտա 18 քաղաքներում և 92 գյուղերում ապահովել մոտ 400,000 սպառողների (տնային տնտեսությունների և այլ սպառողների) անվտանգ, հուսալի և կայուն ջրամատակարարումը, բարելավել հանրային առողջությունն ու շրջակա միջավայրը: Ծրագրի արդյունքում բնակչության համար պետք է մատչելի դառնան անվտանգ, հուսալի և կայուն ՋնՋ ծառայությունները և վերջիններս պետք է կառավարվեն առևտրային սկզբունքներով ու էկոլոգիապես մաքուր տեխնոլոգիաներով:

Ծրագիրը կազակցի նաև աղքատության կրճատմանը՝ (i) նվազեցնելով ջրով փոխանցվող հիվանդությունների դեպքերի թիվը և բուժօգնության ծախսերը, (ii) ազատելով կանանց ժամանակը պահանջող տնային աշխատանքից՝ հեռու տարածքներից ջուր բերելուց և ջուր հավաքելուց, ինչը թույլ կտա նրանց ավելի շատ մասնակից լինել սոցիալական և տնտեսական գործունեությանը, (iii) ապահովելով անվտանգ, ավելի հուսալի և կայուն ջրամատակարարում, և (iv) ծրագրի բոլոր քաղաքներում և գյուղերում բարձրացնելով տնտեսությունների կյանքի որակը:

Ինչպես և ՋնՋ առաջին ծրագիրը, լրացուցիչ ֆինանսավորման ծրագիրը նույնպես ֆինանսավորում է ծրագրի երկու բաղադրիչներ. (I) քաղաքային ենթակառուցվածքների վերականգնում և բարելավում, և (ii) կառավարման բարելավում և զարգացում, ներառյալ գենդերային առանձնահատկությունները:

2. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐ

Ըստ ԱԶԲ Բնապահպանական քաղաքականության (2002թ.), ենթածրագիրը դասակարգվում է Բ կարգի, որը կարիք չունի ընդլայնված ՇՄԱԳ-ի, ինչպես նաև բնապահպանական փորձաքննության, համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի (20 նոյեմբերի, 1995 թ.) և «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննության ենթակա գործունեությունների սահմանային չափերի մասին» ՀՀ կառավարության որոշման (N-193, 30 Մարտի 1999):

Որպես Բ կարգի ծրագիր, ԱԶԲ քաղաքականությունը պահանջում է յուրաքանչյուր ենթածրագրի համար Նախնական բնապահպանական գննության (IEE) հաշվետվությունների և տվյալ տեղանքի համար առանձնահատուկ բնապահպանական կառավարման պլանի (ԲԿՊ) մշակում (առանձին հաշվետվություն յուրաքանչյուր ենթածրագրի համար):

3. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Սույն հաշվետվությունը մշակված է ՀՀ Տավուշի մարզի Նոյեմբերյան քաղաքի ջրամատակարարման համակարգերի բարելավման փաթեթի համար, որի նախագծումը կատարվել է ՀԳՇՆ և ՋԻՆՋ ՄՊԸ-ների միավորման պայմանագրով: Նոյեմբերյան քաղաքի ջրամատակարարման համակարգերի վերականգնումը ներառում է ՕԿՋ-ների վերակառուցում, ջրամատակարարման բաշխիչ ցանցի վերակառուցում և նորերի կառուցում, փականային հանգույցների և անհատական տների ջրաչափական հորերի կառուցում:

Շինարարական աշխատանքների, ինչպես նաև հետագայում ջրամատակարարման համակարգի շահագործման ու պահպանման ընթացքում կարող են լինել անցանկալի բացասական ազդեցություններ շրջակա միջավայրի վրա:

Կանխատեսվում է, որ շինարարական աշխատանքների իրականացման ժամանակ շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցությունները կլինեն նվազագույնը և կկրեն ժամանակավոր բնույթ: Դրանք կարող են ներառել բուսականության հատումը, հողի էրոզիան, օդի աղտոտումը, ինչպես նաև հողային ու ջրային ռեսուրսների աղտոտումը քայուղերով, քլորի միացություններով, կենցաղային ու շինարարական աղբով:

Շահագործման փուլում շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցությունները կարող են նվազել՝ կապված շահագործման կանոնների պատշաճ կերպով կատարելու հետ:

Շրջակա միջավայրի վրա դրական ազդեցություններից էականը ջրային ռեսուրսների պահպանությունն է և կայուն օգտագործումը:

Ջրամատակարարման համակարգերի բարելավման սոցիալական և տնտեսական ազդեցությունը մեծ մասամբ դրական է՝ խմելու և ոռոգման, կոյուղու կեղտաջրերի խառնման բացառում, ջրերի աղտոտման վտանգի նվազում, խմելու ջրում վարակիչ հիվանդությունների հարուցիչների ներթափանցման կանխում և բացառում, ջրամատակարարման տևողության ավելացում, կայուն ջրօգտագործման ապահովում, ջրի արդյունավետ սպառում:

Ստորև բերվում են ջրամատակարարման համակարգերի բարելավման ծրագրի իրականացման տարբեր փուլերում հնարավոր բացասական ազդեցությունների և անհրաժեշտ մեղմացնող միջոցառումների նկարագրությունները:

➤ **Նախագծային փուլ**

Ջրային համակարգերի նախագծային աշխատանքները կատարվել են ՀԳՇՆ և ՋԻՆՋ ՄՊԸ-ների միավորման կողմից, որն ընտրվել է որպես ԱԶԲ “Ջրամատակարարման և սանիտարիայի ոլորտի նախագիծ՝ հավելյալ ֆինանսավորում” ծրագրի ինժեներական նախագծերի խորհրդատու: Նախագծային փաստաթղթերը ներառում են բնակավայրերի կլիմայական պայմանները, ռելիեֆը, բնահողի տեսակները, ջրաբանությունը, բուսականությունը արտացոլող հողվածներ, ինչպես նաև ՀՀ ԲՆ և այլ նախարարություններից անհրաժեշտ թույլտվություններ ձեռք բերելու պահանջները: Դրանք ներառում են նաև համապատասխան բնապահպանական ու սոցիալական հողվածներ: Նախագծային փաթեթում ներառված են նաև սույն փաթեթի ՇՄԿՊ-ն և կոնկրետ տեղամասի ՇՄԿՊ-ն: Նախագծի խորհրդատուն պարտավոր է հետևել ՀՀ բնապահպանական և սոցիալական օրենսդրության համապատասխան դրույթներին, ինչպես նաև ԱԶԲ ուղեցույցներին ու ռազմավարություններին, որոնք նշված են Պայմանագրում:

➤ **Շինարարության փուլ**

Շինարարության փուլում շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցությունը մեղմացնող անհրաժեշտ միջոցառումների ցանկը բերված է ՇՄԿՊ աղյուսակում ([Հավելված 1](#)):

➤ **Շահագործման փուլ**

Շահագործման փուլում շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունը նվազեցնելու համար այն պետք է իրականացվի ըստ ջրամատակարարման համակարգի շահագործման կանոնների ու նորմերի:

Շինարարության փուլում շահագործումը պետք է իրականացվի Շահագործման կանոնների ու ստանդարտների համաձայն:

4. ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐԸ

4.1 Ջրամատակարարման գոյություն ունեցող համակարգերի նկարագրություն

Ենթաձրագրում ընգրկված Նոյեմբերյան քաղաքի ջրամատակարարման բաշխիչ ցանցի ընդհանուր երկարությունը մոտ 35.0 կմ է, որը կառուցվել է 1950-60-ական թվականներին: Քաղաքի ջրամատակարարումն իրականացվում է «Բերդավանի» խորքային հորերից մեխանիկական եղանակով, «Գիժ սար», «Վարարաղբյուր», «Սպիտակաշեն» և «Սրոցահանք» աղբյուրներից՝ ինքնահոս եղանակով: Քաղաքի ջրամատակարարման համակարգի կարգավորումը նախատեսված է եղել իրականացնել 6 ՕԿՁ-ների օգնությամբ:

«Գիժ սար» աղբյուրներից վերցված ջուրը մոտ 56 կմ երկարությամբ ջրատարներով տրվում է քաղաքի հյուսիսային բարձրադիր հատվածում գտնվող 2x500մ³ և 250մ³ ՕԿՁ-ներում: 2x500մ³ ՕԿՁ-ները գտնվում են լավ վիճակում, ունեն սանիտարական գոտի: ՕԿՁ-ների տարածքում կա քլորակայանի տնակ և պահակատուն: «Գիժ սարի» ջրատարը կառուցված է 80-ական թվականներին և ջրատարի որոշ հատվածներ մաշված են և ենթակա են փոխարինման:

«Վարար աղբյուր»-ը գտնվում է քաղաքից մոտ 4կմ հեռավորության վրա և ապահովում է 1.5-3 լ/վ ելք: Վարար աղբյուր-Նոյեմբերյան խողովակաշարը հիմնականում իրականացված է թուջե խողովակներից, առկա են նաև պողպատե հատվածներ: «Վարար աղբյուր»-ի ջրերը հավաքվում են քաղաքի հյուսիսային մասում գտնվող 2x250մ³ ՕԿՁ-ներում և սպասարկում են քաղաքի կենտրոնական թաղամասերը: Այս ՕԿՁ-ները վթարային վիճակում են և ներկայումս շահագործվում է դրանցից մեկը:

«Սպիտակաշեն»-ի աղբյուրների ելքը կազմում է մոտ 1.5-2լ/վ: Աղբյուրի ջրերը հավաքվում են քաղաքի արևելյան մասում գտնվող «Սպիտակաշեն»ի 100մ³ ծավալով ՕԿՁ-ում, որը վերակառուցվել է 2004թ.: Ջուրը հասցվում է քաղաքին մոտ 5-6կմ երկարությամբ խողովակաշարով, որը բարվոք վիճակում է:

Նոյեմբերյան քաղաքի արևմտյան մասի ամենաբարձրադիր հատվածում գտնվող 250մ³ ՕԿՁ-ն սնվում է Բերդավանի պոմպակայանից և ունի վերանորոգման կարիք: Բերդավանի պոմպակայանից է սնվում նաև քաղաքի հյուսիս-արևմտյան մասում գտնվող 500մ³ ՕԿՁ-ն: Այս 2 ՕԿՁ-ներն ունեն վերանորոգման կարիք:

«Հայջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ սեփական միջոցներով նախագծել և կառուցել է «Սրոցահանքի» աղբյուրներից Նոյեմբերյան քաղաքի ջրամատակարարման համակարգը (մոտ 5 կմ երկարությամբ ջրատար և կապտաժային կառուցվածք): Ասիական զարգացման բանկի վարկային ծրագրով իրականացվել է 2 խորքային հորերի հորատում և միացում Բերդավանի համակարգին, ինչպես նաև «Բերդավանի» պոմպակայանի վերանորոգում՝ նոր պոմպային ագրեգատների տեղադրմամբ:

4.2 Առաջարկվող վերականգնման աշխատանքների նկարագրությունը

Ջրամատակարարման համակարգի բարելավման նպատակով Նոյեմբերյան քաղաքում աշխատանքային նախագծով առաջարկվել են հետևյալ միջոցառումները.

- Նոյեմբերյան քաղաքի 2x500մ³, 2x150մ³, 1x250մ³ և 1x500մ³ տարողությամբ ՕԿՋ-ների նորոգում՝ ներառյալ ՕԿՋ-ների հատակի և պատերի կցորդման հանգույցների ուժեղացում, կառավարման փականային հորերի կառուցում (4 հատ) և նորոգում (1 հատ), ինչպես նաև տարածքի բարեկարգում:
- Մոտ 26 կմ ընդհանուր երկարությամբ de50-de200 տրամագծի խողովակներից բաշխիչ ցանցի ջրագծերի կառուցում և վերակառուցում:
- Անհատական տների ընդհանուր թվով 1150 տնային միացումների մուտքագծերի հիմնովին վերակառուցում և ջրաչափական հորերի կառուցմամբ:
- Ընդհանուր թվով 25 բազմաբնակարան և հասարակական օբյեկտների մուտքագծերի փոխարինում (de63)՝ իրենց թաղված փականային հանգույցներով:
- Ջրամատակարարման բաշխիչ ցանցի կառավարման նպատակով քաղաքի տարբեր հատվածներում ջրամատակարարման կլոր հորերի կառուցում՝ հրդեհային հիդրանտների տեղադրմամբ:
- Բաշխիչ ցանցում 85 թաղված փականային հանգույցների (ԹՓՀ) կառուցում:

Այս փաթեթի շրջանակներում իրականացվող աշխատանքներն ամփոփ ներկայացված են աղյուսակ 1-ում:

Իրականացվող աշխատանքների ամփոփ նկարագիրը

Աղյուսակ 1

Աշխատանքներ	Չ/Մ	Ք. Նոյեմբերյան	Ընդամենը
ՕԿՋ-ների վերանորոգում	մ ³	2050	2050
Ջրամատակարարման ներքին ցանցի վերակառուցում de50-de200 տրամագծի խողովակներով, դրանց փորձարկում, լվացում և ախտահանում	գծկմ	26,05	26,05
Անհատական տների մուտքագծերի կառուցում՝ ջրաչափական հորերի կառուցմամբ	գծկմ/հատ	11 /1150	11/1150
Բազմաբնակարան շենքերի և հասարակական օբյեկտների մուտքագծերի կառուցում	հատ	25	25
Թաղված փականային հանգույցի կառուցում	կոմպլեկտ	85	85
Ջրամատակարարման հորերի կառուցում	կոմպլեկտ	20	20

Սույն ԱՆ-ով ասֆալտապատ և բարեկարգ վիճակում գտնվող փողոցներով ջրագծերի անցկացումից հետո խրամուղիների վերականգնվող ծածկույթը նախատեսվում է իրականացնել նույն որակով (տես՝ Ընդհանուր դրույթներ Գիրք V.1.1):

Բոլոր այն ջրագծերի խրամուղիներում, որտեղ ավագե պաշտպանիչ շերտի վրա ետլիցքը իրականացվում է ավագով, նախատեսված է պոլիէթիլենե ցանցավոր ազդանշանային ժապավենի փռում խողովակի վերին շուրթից 30.0սմ բարձրության վրա՝ խրամուղու ամբողջ երակարությանը: Նոյեմբերյան քաղաքի սխեմատիկ քարտեզը բերված է [հավելված 7](#)-ում:

5. ԵԼԱԿԵՏԱՅԻՆ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

5.1 Նոյեմբերյան քաղաքի աշխարհագրական դիրքը և կլիմայական պայմանները

Նոյեմբերյան քաղաքը գտնվում է Տավուշի մարզի հուսիսային մասում, Հայաստան-Վրաստան միջպետական ճանապարհի վրա: Ընդհանուր տարածքը կազմում է մոտ 3800 հա: Քաղաքը հանդիսանում է մարզի Նոյեմբերյանի տարածաշրջանի կենտրոնը, տեղակայված է Ոսկեպարի լեռնաշղթայի համանուն լեռնաբազուկի լանջերին, Կողբ գետի աջ վտակի հովտում: Տարածաշրջանի ջրագրական ցանցը պատկանում է Քուռ գետին:

Արևմուտքում ձգվում են Գուգարաց լեռները, իսկ հյուսիսային մասում Բագրատաշենի հարթավայրն է: Հեռավորությունը մայրաքաղաք Երևանից կազմում է 187 կմ: Բացարձակ նիշերը տատանվում 400 – 900 մ սահմաններում:

Ռելիեֆը բարդ է, լանջերը թեք են ու կտրտված, մակերևույթը լեռնային է, խիստ մասնատված: Հարթ է միայն տարածքի կենտրոնական մասը:

Երկարաբանական տեսակետից դիտարկվող տարածքը ներկայացված է ծալքաբեկորային կազմվածքի ապարներով, որոնք հիմնականում ծածկված են ժամանակակից ալյուվիալ, դելյուվիալ-պրոլյուվիալ նստվածքներով:

Նոյեմբերյանը գտնվում է թույլ խոնով մերձարևադարձային գոտում, ունի մեղմ կլիմա՝ չափավոր տաք ամառներով և մեղմ ձմեռներով: Հունվարյան միջին ջերմաստիճանը -1°C է, միջին տարեկան ջերմաստիճանը՝ 10.4°C : Գարունը կարճատև է և անձրևային, ամառը երկարատև է, համեմատաբար զով: Տևական ու մեղմ է նաև աշունը: Ձյան ծածկույթի հաստությունը ձմռանը տատանվում է 10-12սմ սահմաններում:

Տարեկան տեղումների միջին քանակը կազմում է 541 մմ: Ամբողջ տարվա ընթացքում գերակշռում են հարավ-արևմտյան և հյուսիս-արևելյան քամիները:

5.2 Կենսաբազմազանությունը

Բուսական աշխարհ: Ուսումնասիրվող բնակավայրը գտնվում են Հայաստանի Իջևանի ֆլորիստիկ շրջանում, որտեղ անտառային կենսաբազմազանության կազմում առաջատար դեր են կատարում ծառերն ու թփերը: Բուսական աշխարհը հիմնականում ներկայացված է չոր տափաստանային լանդշաֆտային գոտուն բնորոշ օշինդրային և լեռնային քսերոֆիտ տեսակների գերակայությամբ:

Կենդանական աշխարհ: Նկարագրվող տարածքում տարածված են ցածր բարձրության լեռնային տափաստանների բնորոշ կենդանական աշխարհի ներկայացուցիչներ: Կաթնասուններն առավել կերպով ներկայացված են կրծողներով, որոնց

մեծ մասը վարում է ստորգետնյա կենսակերպ: Սողունները և երկկենցաղները փոքրաքանակ են: Գարնան և աշնան սեզոններին այստեղ հանդիպում են բազմաթիվ չվանցող տեսակներ:

Տվյալ տարածքին բնորոշ դոմինանտ ֆաունայի տեսակներից կարելի է նշել Հայաստանում ամենուրեք տարածված տեսակներ՝ գայլ, աղվես, դաշտամուկ, կաքավ, կռունկ և այլն:

Հարկ է նշել նաև, որ դիտարկվող տարածքում բացակայում են նաև մշակութային, հնագիտական կամ ժառանգված տեղանքները: Գոյություն ունեցողները տեղանքները գտնվում են Նոյեմբերյան քաղաքից 2-5կմ հեռավորությունների վրա, իսկ «Զիկիտար» արգելավայրի հեռավորությունը քաղաքից կազմում է շուրջ 14 կմ:

Ենթաձրագրով նախատեսված աշխատանքներն իրականացվում են քաղաքի տարածքում, ուր բացակայում են բնական լանդշաֆտները:

6. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՈՒ ՄՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ջրամատակարարման համակարգի վերականգնման աշխատանքների իրականացման արդյունքում ակնկալվում են հետևյալ դրական ազդեցությունները շրջակա միջավայրի և մարդու առողջության վրա.

- ջրային ռեսուրսների պահպանություն և կայուն օգտագործում,
- խմելու և ոռոգման, կոյուղու կեղտաջրերի խառնման բացառում,
- խմելու ջրում վարակիչ հիվանդությունների հարուցիչների ներթափանցման կանխում, բացառում,
- խմելու ջրի աղտոտման վտանգի նվազում,
- խմելու ջրի բարձր որակի ապահովում,
- բնակչության առողջական վիճակի լավացում,
- ջրակորուստների կրճատում,
- բնակչությանը ջրամատակարարման տևողության ավելացում,
- ջրի հաշվառման համակարգի ներդրում
- ջրի սպառման արդյունավետության բարձրացում:

Շրջակա միջավայրի նախնական գնությունը (ՇՄՆՋ) բացահայտել է, որ այս փաթեթով նախատեսված բնակավայրերի ՋնՋ համակարգերի բարելավման աշխատանքների իրականացման ժամանակ բնակավայրերի լանդշաֆտների, ջրային էկոհամակարգերի, շրջակա միջավայրի ու մարդկանց առողջության վրա հնարավոր են բացասական ազդեցություններ:

Շրջակա միջավայրի, ջրային էկոհամակարգերի ու մարդկանց վրա բացասական ազդեցությունը հիմնականում առնչվում են շինարարական աշխատանքների հետ՝ ուստի նրանք սահմանափակ են և կարճատև: Դրանք հնարավոր է կանխել կամ նվազեցնել՝ շինարարական լավ պարկտիկայի արդյունքում

Հիմնվելով նախնական գնահատման վրա՝ կարելի է ակնկալել բացասական ազդեցությունները՝

- Օդի աղտոտում
- Աղմուկ
- Երթևեկելի ու հետիոտն ճանապարհների խաթարում և ծանրաբեռնվածություն
- Հողի էրոզիա և հողատարման պրոցեսներ

- Շրջակա միջավայրի և ջրային ռեսուրսների աղտոտում շինարարական և կենցաղային աղբով
- Հողային և ջրային ռեսուրսների աղտոտում վառելանյութով և քսայուղերով
- Ջրային և հողային ռեսուրսների աղտոտում քլորով:

Այս փաթեթով իրականացվող աշխատանքները նկատելի դրական ազդեցություններ կունենան բնակչության սոցիալական վիճակի վրա: Այն անմիջականորեն կբարելավի Նոյեմբերյան քաղաքի բնակչության կյանքի որակը՝ ապահովելով կայուն և հուսալի ջրամատակարարում և ջրային ռեսուրսների խնայողաբար օգտագործում ավելի քան 5,5 հազար մարդու համար:

7. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՄԵՂՄԱՑՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

Նոյեմբերյան քաղաքում ջրամատակարարման համակարգի բարելավման աշխատանքների հետ կապված շրջակա միջավայրի և մարդկանց առողջության վրա վնասակար ազդեցություն հնարավոր է (i) ջրագծերի խրամուղիների, (ii) կարգավորիչ ու ջրաչափական հանգույցների փոստրակների շինարարության, (iii) պոմպակայանի վերակառուցման ժամանակ:

Հողի էրոզիան ու հողատարման պրոցեսները կանխելու նպատակով ջրագծերի անցկացման թեք տեղանքում պետք է իրականացնել թեքությունները պահպանող միջոցառումներ, նվազագույնի հասցնելով ջրագծերի խրամուղիները, ինչպես նաև կարգավորիչ ու ջրաչափական հանգույցների համար փոստրակները բաց թողնելու ժամանակը:

Գետի և նրանց վտակների հուներին մոտ տեղամասերում հողատարման պրոցեսներն ու ինտենսիվ կողային էրոզիան կանխելու նպատակով իրականացնել թեքությունները պահպանող միջոցառումներ:

- Շինարարական աշխատանքներն ավարտից հետո բոլոր աշխատանքային տեղանքները մաքրել շինարարական աղբից և բերել նախնական տեսքի,
- Բարեկարգ վիճակում գտնվող ասֆալտբետոնե ծածկույթներով բանուկ փողոցներում վերականգնել ասֆալտբետոնե ծածկույթը նույն որակով,
- Քայքայված և կիսաքանդ վիճակում գտնվող ասֆալտբետոնե, ինչպես նաև գրունտային ծածկույթով փողոցներում փողոցներում վերականգնել խճի շերտ՝ տոփանումով:

Հողի վերին շերտի կամ լանդշաֆտի դեգրադացիան կանխելու նպատակով հողի վերին շերտը տեղափոխել և պահպանել հատուկ տարածքում, հետագայում վնասված տարածքները վերականգնելու համար: Շինհրապարակը մաքրել շինարարական ու կենցաղային աղբից, լանդշաֆտը բերել նախկին տեսքի:

Հողային և ջրային ռեսուրսների աղտոտումը վառելանյութերից ու քսայուղերից կանխելու համար վերջիններս պահել/ամբարել հողային ու ջրային ռեսուրսներից մեկուսացված վայրերում՝ հատուկ բաքերում: Օգտագործված քսայուղերի հավաքման համար նախատեսել հատուկ տարողություններ, որոնք հետագայում հեռացվեն հատուկ տեղադրման վայրեր կամ վերամշակման համար հատկացված տեղանքներ:

Շինարարական և կենցաղային աղբով չրջակա միջավայրի աղտոտումը կանխելու նպատակով դրանք տեղափոխել համայնքի համապատասխան աղբավայր՝ նախապես պայմանգիր ունենալով համայնքի ղեկավարության կամ աղբավայրը շահագործողների հետ:

Ջրային և հողային ռեսուրսների քլորով աղտոտումը բացառելու նպատակով ջրատարները և ջրամատակարարման բաշխիչ ցանցը քլորով լվանալու և ախտահանելու աշխատանքները կազմակերպել ըստ հաշվարկների: Ապահովել համապատասխան տեխնիկական հնարավորություններ: Խողովակների լվացումից հետո քլորը դեպի մակենության ջրային օբյեկտ կամ ցամաքային տարածք արտահոսքն իրականացնել ըստ նախագծով նախատեսված ռեժիմի:

Ջրի որակի փոփոխություն: Շրջակա միջավայրի մոնիտորինգի պլանը պետք է ներառի նաև հսկողություն ջրի որակի և մնացորդային քլորի մակարդակի նկատմամբ:

Շինարարական աշխատանքների ժամանակ առաջացող փոշու ազդեցությունը նվազեցնելու համար պարբերաբար ջրել շինարարության տարածքը:

Աղմուկի ազդեցությունը կանխելու նպատակով՝ սահմանափակել գիշերային աշխատանքը բնակեցված տարածքներում, խուսափել աղմկահարույց մեքենաների և սարքավորումների օգտագործումից, անհրաժեշտության դեպքում տեղադրել խլացուցիչներ:

Ճանապարհների խաթարման և ծանրաբեռնվածության հետևանքով բնակչությանը պատճառած անհանգստությունը նվազեցնելու նպատակով տրամադրել ապահով տարածք բեռնատար մեքենաների համար, շինարարական ու կենցաղային աղբը չկուտակել և չայրել շինարարական հրապարակում: Շինարարությունն իրականացնել ըստ փուլերի, շինարարական աշխատանքների վերաբերյալ համապատասխան տեղեկություններ տրամադրելով բնակչությանը, անհրաժեշտության դեպքում կարգավորել երթևեկությունը: Տեղադրել ճանապարհային նշաններ, ինչպես նաև ժամանակավոր անցումներ և կամրջակներ՝ որպես այլընտրանքային ճանապարհներ: Կազմակերպել շրջանցումների կամ պատնեշների տեղադրումը: Այն տեղերում, որտեղ հավանական է բնակչության անց ու դարձ, ապահովել համապատասխան լուսավորություն:

Շինարարության ժամանակ բնակչությանը և շինարարներին սպառնացող վտանգները կանխելու նպատակով ցանկապատել շինհրապարակը, վերահսկել չլիազորված անձանց մուտքը շինհրապարակ, վտանգավոր տեղերում տեղադրել նախազգուշացնող նշաններ, իրականացնել սարքավորումների պարբերական գնումներ որակավորված աշխատակիցների միջոցով, ինչպես նաև պարբերաբար անվտանգության աուդիտներ, շինարարների համար կազմակերպել առաջին օգնության և անվտանգության դասընթացներ:

Ապահովել համայնքի մասնակցությունը ենթածրագրի աշխատանքներին, ինչը կնվազեցնի համայնքի հասարակական կյանքին շինարարական աշխատանքների պատճառած անհանգստությունը:

Խմելու ջրի որակի փոփոխություն: Շրջակա միջավայրի մոնիտորինգի պլանը պետք է ներառի նաև հսկողություն ջրի որակի և մնացորդային քլորի մակարդակի նկատմամբ:

Նոյեմբերյան քաղաքի խմելու ջրի որակը ապահովելու նպատակով ՀՋԿ-ն պետք է իրականանացնի պլանային նմուշառում քաղաքը սնող ջրաղբյուրներից՝ ստուգելով Առողջապահության նախարարության կողմից պահանջված բոլոր պարամետրերը: Ջրի որակի մոնիտորինգ իրականացվում է նաև Պետական հիգենիկ և հակահամաճարակային տեսչության կողմից, ըստ «Խմելու ջուր»: Ջրամատակարարման կենտրոնացված

համակարգերի ջրի որակին ներակայացվող պահանջներ: Որակի հսկողություն № 2-III-Ա2-1 սանիտարական կանոններ և նորմեր» (գրանցված է 28.12.2002թ), փաստաթղթի, որով սահմանվում են խմելու ջրի որակին ներակայացվող պահանջները, ինչպես նաև արտադրվող ու բնակավայրերին ջրամատակարարման համակարգերով տրվող խմելու ջրի որակի հսկողության կանոնները:

Քանի որ իրականացվում է խմելու ջրի վարակազերծում քլորով, ապա կարևոր է նաև խմելու ջրում քլորի մնացորդի մոնիտորինգը:

Վերը նշված բացասական ազդեցությունները նվազեցնելու կամ կանխարգելելու նպատակով նախատեսվում են մեղմացնող միջոցառումներ և մշակվել է Շրջակա միջավայրի կառավարման պլան՝ ՇՄԿՊ ([Հավելված 1](#)), ինչպես նաև կոնկրետ տեղամասի ՇՄԿՊ ([Հավելված 2](#)), որին պարտավոր են հետևել շինարարը, հսկող և վերահսկող միավորները:

Շրջակա միջավայրի կառավարման պլանը (ՇՄԿՊ) հանդիսանում է շրջակա միջավայրի գնահատման փաստաթուղթ և ներառված է աշխատանքային նախագծերում:

8. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԱՑԻՆ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐ

Առաջարկված մեղմացնող միջոցառումների իրականացման համար կազմակերպչական պարտավորությունները բաշխված են հետևյալ գործակալությունների միջև:

➤ ***Իրականացնող գործակալություններ, որոնք պատասխանատու են միջոցառումն իրագործելու համար:***

1. Այս առաջադրանքի համար, իրականացնող գործակալությունը նախագծային փուլում (ՀԳՇՆ և ՋԻՆՋ ՄՊԸ-ների միավորումը) պետք է ապահովի բոլոր անհրաժեշտ համաձայնությունների ու թույլատվությունների ձեռքբերումը համապատասխան պետական ու տեղական իշխանության մարմիններից՝ նախքան շինարարական աշխատանքները մրցութային կարգով բաշխելը:

- բնապահպանական փորձաքննության եզրակացություն (անհրաժեշտության դեպքում),
- պատմա-մշակութային հուշարձանների պահպանության պետական գործակալության համաձայնություն, եթե նախագծով նախատեսվում է վերջիններիս վրա ազդեցություն:

2. Իրականացնող գործակալությունները շինարարության փուլում (շինարարության կապալառուներ) պատասխանատվություն են ստանձնելու ՇՄԿՊ-ով նախատեսված մեղմացման միջոցառումների ֆիզիկական իրականացման, ինչպես նաև շինարարական աշխատանքների կատարման հետ կապված բոլոր թույլատվությունների ու համաձայնությունների ստացման համար:

- տեղական ինքնակառավարման մարմիններից թափոնների ու շինարարական աղբի տեղադրման սահմանված վայրերի վերաբերյալ համաձայնությունները,
- պատմա-մշակութային հուշարձանների պահպանության պետական գործակալության համաձայնությունը, եթե անսպասելիորեն հայտնաբերվում են

պատմամշակութային կամ հնագիտական հուշարձաններ՝ շինարարական աշխատանքների իրականացման ընթացքում:

3. Մինչև շինարարական աշխատանքների սկսելը ADB/PMU-ի կողմից անհրաժեշտության դեպքում պետք է ձեռք բերվեն հետևյալ թույլտվությունները և վկայականները՝
 - հողահատկացման վերաբերյալ կադաստրի վկայական,
 - անհրաժեշտության դեպքում ջրօգտագործման թույլտվություն:

➤ **Վերահսկող գործակալություններ, որոնք պատասխանատու են վերահսկել իրականացնող միավորներին՝ ապահովելու վերջիններիս կողմից ՇՄԿՊ պլանի միջոցառումների կատարումը:**

1. «Հայջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ/ԱԶԲ ԾԿԳ-ի բնապահպանության մասնագետը պատասխանատու է աշխատանքներն ու միջոցառումները ՇՄԿՊ-ով և ԿՏ ՇՄԿՊ-ով նախատեսված հաջորդականությամբ ժամանակին, պատշաճ և հուսալի կատարելու համար: Նշված մասնագետը պարբերաբար ստուգայցեր կատարի շինարարական տեղամասեր, որպեսզի ապահովի աշխատանքների և ազդեցությունների մեղմացմանն ուղղված համապատասխան միջոցառումների պատշաճ իրականացումը: Այցերի ընթացքում կվերհանվեն հնարավոր բացթողումները, ինչպես նաև կբացահայտվեն շինարարական կազմակերպության կողմից մեղմացման միջոցառումների իրականացման խախտումները համաձայն «Դաշտային այցերի ստուգաթերթիկի» ([Հավելված 3](#)):

«Հայջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ/ԱԶԲ ԾԿԳ-ն իրավունք ունի նաև պահանջել և ստուգել, թե արդյոք առկա և վավերական (ժամկետանց չեն) են բոլոր թույլատվությունները, արդյոք շինարարության փուլում հիմնովին կատարվել է ՇՄԿՊ-ն՝ ազդեցությունները մեղմացնող միջոցառումների և մոնիտորինգի մասով, ըստ ԱԶԲ-ի բնապահպանական ուղեցույցների և ըստ ՀՀ բնապահպանական ու սոցիալական օրենսդրության:

2. ՀԳՇՆ և ՋԻՆՋ ՄՊԸ-ների միավորման կողմից ևս կիրականացվի մեղմացնող միջոցառումների կատարման վերահսկողություն՝ շինարարական աշխատանքների իրականացման ընթացքում: Բնապահպանության մասնագետը պետք է այցեր կատարի ՇՄԿՊ-ի և ԿՏ ՇՄԿՊ-ի կատարումը հսկելու նպատակով և գնահատի իրավիճակը ըստ «Արտանետումների/Շրջակա միջավայրի մոնիտորինգի ձևաթերթի» ([Հավելված 6](#)):

➤ **Պետական մոնիտորինգ իրականացնող գործակալություններ, որոնք պատասխանատու են ՇՄԿՊ-ի իրականացման աստիճանն ու ազդեցությունները մեղմացնող միջոցառումների արդյունավետությունը դիտարկելու և անհրաժեշտության դեպքում, ծրագրի մեջ ճշտումներ մտցնելու համար:**

Մոնիտորինգ իրականացնող պետական գործակալություններն են՝

- ՀՀ Բնապահպանության նախարարության Պետական բնապահպանական տեսչությունը,
- ՀՀ Առողջապահության նախարարության Պետական հակահակահամաճարակային տեսչությունը,
- Ահրաժեշտության դեպքում, ՀՀ Մշակույթի նախարարության Պատմամշակութային հուշարձանների պահպանության գործակալությունը

- ՀՀ Տեղական ինքնակառավարման մարմինները
- ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարությունը:

ՇՄԿՊ-ում և ԿՏ ՇՄԿՊ-ում ընդգրկված բնապահպանական միջոցառումների իրականացման համար նախատեսված գումարները ներառված են աշխատանքային նախագծում:

Բնապահպանական ազդեցությունները մեղմացնող միջոցառումների իրականացումը կվերահսկվի՝ շինհրապարակներ պարբերաբար այցելություններ միջոցով: Օգնությամբ Հատուկ մշակված ստուգաթերթիկի օգնությամբ կհայտնաբերվեն բացթողումներն ու թերությունները:

Մեղմացուցիչ միջոցառումների չիրականացման կամ խախտումների դեպքում շինարարը կնախագգուշացվի, և այն չվերացնելու դեպքում կդադերեցվի հաջորդ վճարումը, մինչև խախտումն ամբողջությամբ վերացվի:

9. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Նոյեմբերյան քաղաքի ջրամատակարարման համակարգերի բարելավման ենթածրագրի շրջանակներում բնակավայրի շահառու և ազդակիր հանրությունն իրազեկվել է նախատեսվող աշխատանքների բնապահպանական ու սոցիալական ազդեցությունների վերաբերյալ:

Բոլոր շահառուների ներկայությունն ապահովելու նպատակով նախապես պայմանավորվածություններ են ձեռք բերվել համայնքի ղեկավարի (քաղաքապետ), ջրմուղի աշխատակիցների, Տավուշի մարզում գործող Բնապահպանական տեղեկատվական Օրիուս կենտրոնների, ՀԿ-ների և այլ շահագրգիռ կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ:

Նոյեմբերյանում հանդիպումը տեղի է ունեցել 26.08.2013թ.-ին ՀԶԿ Նոյեմբերյանի տեղամասում, որին մասնակցում էին քաղաքապետը, ՀԶԿ տեղամասի պետը, ջրմուղի աշխատակիցները, դպրոցի և մանկապարտեզի աշխատակիցներ, ուսուցիչներ, համայնքի բնակիչները՝ հատկապես առավել խոցելի խավերից՝ կանայք ու տարեց բնակիչները, որոնց համար ջրամատակարարման համակարգերի բարելավումը կենսական նշանակություն ունի (ընդամենը 24 մարդ):

Մասնակիցներին ներկայացվել է աշխատանքային նախագիծը և յուշաքանչյուր համայնքում նախատեսված աշխատանքները, որից հետո շրջակա միջավայրի մասնագետը յուրաքանչյուր նախագծի համար ներկայացրել է շրջակա միջավայրին հասցվող հնարավոր բացասական ազդեցությունները, որոնք ամփոփված են ՇՄԿՊ-ում:

ՇՄԿՊ-ն իրենից ներկայացնում է շրջակա միջավայրի, մարդու առողջության ու շինարարների անվտանգության վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունների նկարագրությունը, որոնք հնարավոր են ենթածրագրի իրականացման նախագծման, շինարարության և շահագործման փուլերում և դրանք կանխող, մեղմացնող միջոցառումների ցանկը:

Համայնքների բնակիչները հիմնականում իրենց մտահոգությունն են արտահայտել շինարարական աշխատանքների ժամանակ առաջացող հետևյալ խնդիրների վերաբերյալ.

- Բնակավայրերում ավտոտրանսպորտի և բնակիչների երթևեկության խաթարում խրամուղիները երկար ժամանակ բաց պահելու հետևանքով, ինչպես նաև

շինարարության ավարտից հետո ժանապարհների ոչ պատշաճ վերականգնման արդյունքում,

- Անվտանգության նշանների բացակայության և շինհրապարակը ժապավեններով չսահմանազատելու պարագայում վտանգավոր իրավիճակների ստեղծում բնակչության` հատկապես երեխաների ու ծերերի համար,
- Բնակավայրերի աղտոտում շինարարական ու կենցաղային աղբով շինարարության ընթացքում և շինարարությունից հետո չհեռացված շինաղբի առկայություն,
- Շինարարության ընթացքում երբեմն երկար ժամանակով (1-2 օր) համայնքի ջրազրկում,
- Նոր խողովակների ոչ պատշաճ լվացում և ախտահանում, ինչի արդյունքում բնակիչները երկար ժամանակ կեղտոտ ջուր են ունենում իրենց բնակարաններում:

Հանդիպման ընթացքում ապահովված է եղել կանանց ներկայությունը և ակտիվ մասնակցությունը: Հանդիպմանը մասնակցել են տեղական դպրոցների, մանկապարտեզների և բուժկետերի կին աշխատակիցներ:

ՇՄԿՊ-ն ներկայացնելուց հետո շրջակա միջավայրի մասնագետը խնդրել է երկու համայնքների բնակիչներին մանրամասն ծանոթանալ ՇՄԿՊ-ին և շինարարական աշխատանքների իրականացման ժամանակ հետևել Պլանում տեղ գտած միջոցառումների իրականացմանը:

ՇՄԿՊ-ն բազմացվել է և բաժանվել հանդիպման մասնակիցներին, ինչպես նաև թողնվել է գյուղապետարաններում:

Բնակավայրերի կոնտակտային տվյալներ

ք. Նոյեմբերյան

քաղաքապետ` Վանուշ Ամիրադյան

հեռ. (+374 266) 2 38 03;

www.noyemberyan.am

Բնապահպանական խորհրդատվություններ

ք. Նոյեմբերյան

10. ԱԶԴԱԿԻՐ ՀԱՆՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄ

Արտաքին շահագրգիռ կողմերին ազդակիր հասարակության համար բողոքների ներկայացման մեխանիզմը մի գործընթաց է, որը հիմնականում ուղղված է ՋՋՄՄ մակարդակով ազդակիր համայնքների կողմից ծրագրի հետ կապված դժգոհությունների ստացմանը, գնահատմանը և լուծմանը: Բողոքների ներկայացման մեխանիզմը տարբերվում է վեճերի լուծման այլ ձևերից (օրինակ դատարաններ, վարչական համակարգեր, և այլն), այն առաջարկում է խնդիրները կարգավորել տեղում հիմնված, պարզեցված և փոխաշահավետ ճանապարհով, ՋՋՄՄ և համայնքի միջև հարաբերությունների շրջանակներում:

Բողոքների կառավարման պատշաճ նախագծված և իրականացվող գործընթացները կարող են օգտակար լինել թե՛ ՋՋՄՄ -ի և թե՛ համայնքների համար, ավելացնելով փոքր վեճերի արագ, էժան և արդար լուծման հավանականությունը այնպիսի լուծումների միջոցով, որոնք ողջամտորեն բավարարում են երկու կողմերին էլ, առանց բողոքները այլ (պաշտոնանական) վեճերի լուծման մարմին տեղափոխելու: Բողոքների ներկայացման մեխանիզմները կարող են օգնել բացահայտելու և լուծելու խնդիրները, նախքան դրանք պաշտոնական վեճերի լուծման ավելի բարձր մակարդակի, այդ թվում՝ դատական կարգով լուծման մեթոդներին կհասնեն: Բողոքների ներկայացման մեխանիզմի արդյունավետ գործունեության համար կարևոր է սահմանել բողոքներին ընթացք տալու կառուցվածքը և բաշխել մեխանիզմի իրականացման պատասխանատվությունները և դրանք պարզաբանել շահագրգիռ կողմերին:

ՋՋՄՄ արտաքին շահագրգիռ կողմերի կողմից հարցերի, բողոքների ու առաջարկությունների համար կապ պահպանելու մանրամասները հետևյալն են.

1 71 - ՀայՋԿ Հաճախորդների աջակցության կենտրոն,

Ներդրումային ծրագրերի համակարգման վարչություն

Լիլիթ Հովհաննիսյան, Բնապահպանական և սոցիալական ազդեցության մասնագետ

Հասցե

ՋԱ Վարդանանց փակուղի, Երևան 0010, Հայաստան

Հեռ. / Ֆաքս՝ (+374 10) 542877

Էլ-փոստ՝ lhovhannisyan@armwater.am

Հայջրմուղը կգրանցի բոլոր բողոքները: Գրանցման մատյանի ձևը բերված է [Հավելված 4](#)-ում:

Բողոքների ներկայացման մեխանիզմի ուշադրության կենտրոնացումը ազդակիր համայնքների կարիքների վրա հիմնավորվում է նրանով, որ դրանք անմիջականորեն, իսկ որոշ դեպքերում՝ զգալիորեն ազդեցություն են կրում ծրագրի իրականացման ընթացքում, սակայն հաճախ չունեն կենսունակ տարբերակներ կամ կարողություններ՝ իրենց մտահոգությունները այնպիսի պաշտոնական կառույցների միջոցով բարձրացնելու համար, ինչպիսիք են դատարանները: Սա, մասնավորապես, ճիշտ է համայնքների անապահով խավերի համար: ՋՋՄՄ-ը պետք է պարբերաբար վերանայի բողոքների ներկայացման գործընթացի համապատասխանությունը, համայնքների մասնակցությամբ, և համաձայնեցնի փոփոխությունները: Կապի սովյակների մանրամասները կտրամադրվեն շինարարության

տեղեկատվական պաստառների վրա և տեղեկատվական թերթիկներում, որոնք տարածվում են ծրագրի հանրային խորհրդակցությունների ժամանակ: Հանրային հանդիպումների ընթացքում արտահայտված հարցերը և մեկնաբանությունները կգրանցվեն և կհասցեագրվեն ՋՋՄԾ նախագծման և իրականացման ընթացքում:

Բողոքների ներկայացման մեխանիզմը թույլ կտա, որպեսզի դիմողը բողոք ներկայացնի շինարարական աշխատանքների ժամանակ ցանկացած որոշման, պրակտիկայի կամ անհանգստության համար, որոնց վերաբերյալ անհամաձայնություն կա: Հանրային քննարկումների ընթացքում ազդակիրները լիովին տեղյակ կպահվեն իրենց իրավունքների բողոքների ներկայացման ընթացակարգերի վերաբերյալ, թե բանավոր, թե գրավոր և խորհրդատվության, հարցումների, և փոխհատուցման ժամանակի վերաբերյալ: Սրան կարելի է հասնել, ապահովելով լիարժեք մասնակցություն և խորհրդատվություն ազդակիրների հետ, ինչպես նաև հաստատելով ակտիվ հաղորդակցություն և կոորդինացում տուժած համայնքների, ԾԻԳ-ի և քաղաքի կամ համայնքի ղեկավարների միջև: Բողոքների ներկայացման մեխանիզմը չիս ահմանափակում գործը դատարան ներկայացնելու քաղաքացու իրավունքը բողոքի ներկայացման հենց առաջին փուլում:

11. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆ

Շրջակա միջավայրի կառավարման պլանը, ինչպես նաև կոնկրետ տեղամասի շրջակա միջավայրի կառավարման պլանը հիմնված են այս ենթածրագրի ՇՄՆԶ-ի արդյունքների վրա և ներառում են բացասական ազդեցությունները մեղմացնող համապատասխան միջոցառումներ:

ՇՄԿՊ-ն բաղկացած է երկու բաղադրիչներից:

1. Մեղմացման միջոցառումները և իրականացնողների ինստիտուցիոնալ պարտականությունները:
2. Բնապահպանական մոնիտորինգ:

Շինարարության ընթացքում շրջակա միջավայրի վրա չկանխատեսված ազդեցություն առաջանալու դեպքում կլրացվի [Հավելված 5](#)-ում բերված աղյուսակը (Չկանխատեսված ազդեցություն/Նշանակալի իրադարձություն/Վթարի ծանուցում) և կկցվի փոփոխված պատվերներին:

Կապալառուն պետք է խստորեն հետևի ՇՄԿՊ-ով և ԿՏ ՇՄԿՊ-ով նախատեսված բնապահպանական մեղմացման միջոցառումների իրականացմանը: ՇՄԿՊ-ում ներառված բոլոր միջոցառումների իրականացման համար նախատեսված ծախսերը ներառված են պայմանագրի ընդհանուր արժեքի մեջ:

Տեխնիկական վերահսկողություն իրականացնող ընկերությունը (ՏՎԸ) կամ Պատվիրատուն ՇՄԿՊ-ում ներառված միջոցառումների ոչ պատշաճ կերպով իրականացում հայտնաբերելու դեպքում, այդ մասին անմիջապես գրավոր պետք է ծանուցի Կապալառուին: Ծանուցում ստանալուց հետո հաջորդ խախտման գրանցումը գործի կդնի վնասի փոխհատուցման մեխանիզմը՝ պայմանագրի ընդհանուր արժեքի 0.1%-ի չափով: Վնասի փոխհատուցումը չի ազատի Կապալառուին խախտումները վերացնելու պարտականությունից: Արձանագրված խախտումները պետք է վերացվեն երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում: Գնահատված վնասները կպահվեն հաջորդ

կատարողականի վկայագրից, իսկ շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո արձանագրված խախտումների գնահատված վնասները կպահվեն պահումի գումարից:

Երեք անգամ փոխհատուցման դեպքում Պայմանագիրը կարող է դադարեցվել միակողմանիորեն:

ՇՄԿՊ խախտման վերը նկարագրված ուղղիչ միջոցառումները կներառեն ՋնՋ ծրագրի ներքո ՀՋԿ-ի կողմից աշխատանքների ապահովման պայմանագրերում:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿ

Աշխատանքները և հնարավոր ազդեցությունները	Առաջարկվող մեղմացման միջոցառումներ	Մոնիտորինգ	Պատասխանատու մարմիններ
Շինարարություն			
<p>1. Օղի աղտոտում, աղմուկ, տրանսպորտի կուտակում</p> <ul style="list-style-type: none"> - Շինարարության ժամանակ փոշի և աղմուկ - Բնակչության անհանգստություն գերբեռնված ճանապարհների պատճառով 	<ul style="list-style-type: none"> - Ցանկապատել շինհրապարակը - Պարբերաբար ջրել շինհրապարակն ու ճանապարհները, - Բնակավայրերում սահմանափակել գիշերային աշխատանքները, - Խուսափել աղմկահարույց մեքենաների/սարքերի օգտագործումից, անհրաժեշտության դեպքում տեղադրել խլացուցիչներ, - Բեռնատարների համար ապահովել անվտանգ տարածք, - Շինհրապարակում չհավաքել ու չայրել աղբը, - Շինարարությունն իրականացնել փուլերով, աշխատանքների վերաբերյալ ծանուցելով բնակչությանը, - Համապատասխան ճանապարհային նշանների, պատնեշների տեղադրում, շրջանցումների կազմակերպում, - Անհրաժեշտության դեպքում շին. հրապարակներում ապահովել համապատասխան լուսավորություն, - Ապահովել բնակչության մասնակցությունը ենթածրագրի իրականացմանը, ինչը նվազագույնի կհասցնի համայնքի հասարակական գործունեության խափանումը: 	<p>Շին հրապարակի ամենօրյա վերահսկում</p>	<p>Շինարար, Խորհրդատու, ԾԻԳ</p>
<p>2. Շրջակա միջավայրի աղտոտում</p> <ul style="list-style-type: none"> - Հողի էրոզիա և հողատարման պրոցեսներ - Շրջակա միջավայրի 	<ul style="list-style-type: none"> - Ջրագծերի անցկացման թեք տեղանքում իրականացնել թեքությունները պահպանող միջոցառումներ, - Նվազագույնի հասցնել ջրագծերի խրամառնայինները, ինչպես նաև կարգավորիչ ու ջրաչափական հանգույցների համար փոստակները բաց թողնելու ժամանակը, - Շինարարությունը հետո վերականգնել խախտված մակերեսները հնարավորիս սեղմ ժամկետում, ըստ նախագծի 	<p>Շինարարության պայմանագրի և շահագործման ամենօրյա վերահսկում</p>	<p>Շինարար, Խորհրդատու, ԾԻԳ</p>

Աշխատանքները և հնարավոր ազդեցությունները	Առաջարկվող մեղմացման միջոցառումներ	Մոնիտորինգ	Պատասխանատու մարմիններ
<p>աղտոտում շինադրով</p> <ul style="list-style-type: none"> - Հողային ու ջրային ռեսուրսների աղտոտում վառելանություններով ու քսայուղերով - Հողային ու ջրային ռեսուրսների աղտոտում քլորով 	<p>պահանջների,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Վառելանությունները և քսայուղերը պահեստավորել մեկուսացված մակերեսի վրա՝ հողային և ջրային ռեսուրսներից հեռու տարածքներում, - Շին աղբը տեղափոխել համայնքի համապատասխան աղբավայր, նախապես ունենալով պայմանագիր համայնքի ղեկավարի կամ աղբավայրը շահագործողի հետ, - Ջրամատակարարման բաշխիչ ցանցի ախտահանումը քլորով իրականացնել ըստ տեխնիկական հաշվարկների: Ապահովել համապատասխան տեխնիկական միջոցներ, - Խողովակների լվացումից հետո քլորի դեպի մակենության ջրային օբյեկտ կամ ցամաքային տարածք արտահոսքն իրականացնել ըստ սահմանված կարգի և ՍԹԱ-ի: 		
<p><i>Առողջություն և անվտանգություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Աշխատողների ու բնակչության համար ռիսկեր 	<ul style="list-style-type: none"> - Շին հրապարակը ցանկապատել, - Հսկել կողմնակի մարդկանց մուտքը շին հրապարակ, - Վտանգավոր վայրերում տեղադրել նախազգուշացնող նշաններ, - Պարբերաբար ստուգել սարքավորումները բարձրակարգ աշխատակիցների միջոցով, ինչպես նաև կանոնավոր կերպով իրականացնել անվտանգության ստուգումներ, - Կազմակերպել առաջին օգնության և անվտանգության դասընթացներ շինարանների համար: 	<p>Շինարարության ամբողջ փուլում ամենօրյա ստուգումներ: Պատահարների հաշվետվությունների և բողոքների գրանցման ամսական վերահսկում</p>	<p>Շինարար, Խորհրդատու, ՕԻԳ, Բնակչություն</p>

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ԿՈՆԿՐԵՏ ՏԵՂԱՄԱՍԻ ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Նոյեմբերյան քաղաքի ջրամատակարարման համակարգերի բարելավում -I փաթեթ

ՀՀ	Շինարարական աշխատանքներ	Բացասական ազդեցություններ	Ռիսկի հավանականություն/ արժեք	Ռիսկի հետևանք/ արժեք	Ռիսկ/արժեք	Մեղմացնող միջոցառումներ
1.	ՕԿՁ-ների վերակառուցում, ներքին ցանցի վերակառուցում/կառուցում, ջրաչափական հորերի կառուցում	Փոշի	Հավանական/5	Էական/3	15	- Պարբերաբար ջրել շինհրապարակն ու ճանապարհները
		Աղմուկ	Հնարավոր/3	Էական/3	9	- Բնակավայրերում սահմանափակել գիշերային աշխատանքները: - Խուսափել աղմկահարույց մեքենաների/սարքերի օգտագործումից, անհրաժեշտության դեպքում տեղադրել խլացուցիչներ:
		Տրանսպորտի ու հետիոտն ճանապարհների խաթարում	Հավանական/5	Էական/3	15	- Բեռնատարների և մասնագիտացված մեքենաների համար ապահովել անվտանգ տարածք: - Շինարարությունն իրականացնել փուլերով՝ աշխատանքների վերաբերյալ ծանուցելով բնակչությանը, և անհրաժեշտության դեպքում կարգավորել երթևեկությունը: - Տեղադրել համապատասխան ճանապարհային նշաններ, որպես այլընտրանքային ճանապարհ ապահովել ժամանակավոր անցումների և կամրջակների կազմակերպումը, անվտանգության պատենշների տեղադրումը: - Շին. հրապարակներում ապահովել համապատասխան լուսավորություն:

						<ul style="list-style-type: none"> - Այն տեղերում, որտեղ հավանական է բնակչության անց ու դարձ, ապահովել լուսավորության ճիշտ տեղադրում:
	Շինարարական ու կենցաղային աղբ	Հավանական/5	Էական/3	15	<ul style="list-style-type: none"> - Շինհրապարակում չհավաքել ու չայրել աղբը: - Շինարարական ու կենցաղային աղբը ժամանակավորապես կուտակել գետերի ափերից 100մ հեռավորության վրա: - Շին աղբը տեղափոխել համայնքի համապատասխան աղբավայր, նախապես ունենալով պայմանագիր համայնքի ղեկավարի կամ աղբավայրը շահագործողի հետ: - Կենցաղային աղբը չխառնել շինարարական աղբի հետ և այն տեղադրել աղբարկղներում: - Բացառել շինարարական ու կենցաղային աղբի լցվելը գետերի ու նրանց վտակների մեջ 	
	Խողովակների լվացումից առաջացած քլորաջուր	Հավանական/5	Աղետալի/5	25	<ul style="list-style-type: none"> - Ջրամատակարարման խողովակների ախտահանումը քլորով իրականացնել ըստ տեխնիկական հաշվարկների: - Ապահովել համապատասխան տեխնիկական միջոցներ: - Խողովակների լվացումից հետո քլորի դեպի մակենությային ջրային օբյեկտ կամ ցամաքային տարածք արտահոսքն իրականացնել ըստ սահմանված կարգի և ջրային օբյեկտի ֆոնային կոնցենտրացիայի: 	

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. ԴԱՇՏԱՅԻՆ ԱՅՑԵՐԻ ՍՏՈՒԳԱԹԵՐԹԻԿ

FIELD VISITS CHECKLIST

Ընդհանուր տեղեկատվություն General information	Ամիս/ամսաթիվ D/M/Y				Corrective Action Request ուղղիչ միջոցառումների պահանջ
	Ենթաձրագիր / Subproject				
	Տեղակայում / Location				
	Շինարարական կազմակերպություն / Constriction contractor				
	Մարզ / Marz				
Նախագծում Design					
Անհրաժեշտ լրվություններ Required permissions	Բնապահպանական փորձաքննության եզրակացություն / EEC	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A	
	Հողատկացման գրավոր համաձայնություն / written consent on land acquisition	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A	
	Պատմամշակութային փորձաքննություն / assessment of impact on cultural heritage	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A	
Շինարարություն Construction					
Անհրաժեշտ լրվություններ Required permissions	Շին.թափոնների տեղադրման գրավոր համաձայնություն / written consent on disposal of construction waste	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A	
	Անսպասելիորեն հայտնաբերման դեպքում պատմամշակ. համաձայնություն / written consent in case of sudden discovery of cultural heritage	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A	
Հասարակության իրազեկում Public awereness					
	Շին.աշխատանքների վերաբերյալ բնակչության համապատասխան իրազեկում համաձայն նախագծի / awareness of population regarding construction works according to the project design	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A	
	Համայնքի մասնակցություն շինարարական աշխատանքներին՝ համաձայն նախագծի / community's participation in construction works according to the project design	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A	
Անվտանգություն Safety					
Բանվորների անվտանգություն Safety of workers	Բանվորների անվտանգության հանդերձանքի առկայություն /ականջակալներ, շնչադիմակ/ availability of safety uniforms (earflaps,mask)	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A	

	Շինարարության մեջ ներառված տեխնիկական միջոցների պարբերական զննումներ՝ անվտանգությունն ապահովելու նպատակով / regular study of equipment used for construction for safety matter	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A	
Բնակչության անվտանգություն Safety of population	Երթևեկության սահմանափակման կամ խախտման ժամանակ համապատասխան ճանապարհային նշանների կամ պատնեշների տեղադրում, շրջանցիկազմակերպում / Installation of road signs or fences, organization of a bypass during interrupted or limited traffic	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A	
Շինարարության իրականացման ժամանակ կատարման միջոցառումներ Management measures during construction					
Շին.հրապարակի/ տեղանքի շահագործում / Operation on area/construction site	Շին.հրապարակի/տեղանքի պարբերաբար ջրում / regular sprinkling to area/construction site	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A	
	Մեքենաների համար ապահով տարածքի առկայություն շին.հրապարակում / availability of safe place at the construction site for vehicles	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A	
	Յուղերի և քուկների համապատասխան պահեստների առկայություն շին.հրապարակում / availability of storage for oils and lubricants at the appropriate part of the construction site	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A	
Օդի ժամանակավոր աղտոտում Temporary air pollution/dust					
	Շինանյութ տեղափոխող բեռնատարների վրա ծածկի օգտագործում / use of cover for the vehicle transporting construction waste	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A	
	Շինարարության տարածքի խոնավեցում ջրի շիթով / moisturing of the construction site by water	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A	
Հողի էրոզիա Soil erosion					
	Զառիվար տեղերում հողի էրոզիայի կանխարգելման միջոցառումների իրականացում ըստ նախագծի / soil erosion prevention measures at the slope places according to the project design	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A	
	Փոստրակների ժամանակին հետլիցք / timely coverage of holes by soil	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A	
	Շին.աշխատանքների ավարտից հետո վնասված մակերեսների վերանորոգում ըստ նախագծի / repair of damaged surface after completion of construction works	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A	
Ջրի աղտոտում Water pollution					
	Ջրի աղտոտում քսանյութերով և վառելանյութերով / water pollution caused by fuel and lubricants	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A	

	Խողովակների լվացումից հետո քլորի արտահոսք համապատասխան նախագծով նախատեսված ռեժիմի / Leakage of chlorine after wash up of the pipes according to the scheduled regime.	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A	
<u>Աղմուկ բնակավայրերի տարածքին մոտ</u> <u>Noise close to settlements</u>					
	Աշխատանքների իրականացում սահմանված աշխատանքային ժամերին, հակառակ դեպքում՝ սահմանվածկարգով / implementation of the works during working hours, otherwise in projected manner	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A	
<u>Շինարարական կենցաղային թափոնների տեղադրում</u> <u>Construction waste disposal</u>					
	Շինարարական և կենցաղային աղբի տեղափոխում և տեղադրում համայնքի համապատասխան աղբավայրում / transportation and disposal of construction and consumer waste in appropriate community landfill	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A	
<u>Շահագործում</u> <u>Operation</u>					
Խմելու ջրի աղտոտում / Drinking water pollution	Մնացորդային քլորի քանակի համապատասխանում խմելու ջրի որակի նորմերին / Correspondence of balance quantity of residual chlorine to the quality of potable water	Այո Yes	Ոչ No	Ո/Կ N/A	

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5. ՉԿԱՆԽԱՏԵՄՎԱԾ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ /ԶԳԱԼԻ ԻՐԱԴԱՐՁՈՒԹՅԱՆ / ՎԹԱՐԻ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Իրադարձության օրը/վայրը	Իրադարձության նկարագիրը /Ազդեցությունը, ներառյալ ուժգնությունը և այդ ժամանակ ձեռնարկված վերահսկիչ գործողությունը	Հետևանքների գնահատում	Ուղղիչ գործողության պահանջ (ՈԻԳՊ), ներառյալ վերջնաժամկետը, և քաղված դասերը

Համատեղ ստուգրված է:

Տեղմասի տեխ. հսկողության ինժեներ: _____ Ամսաթիվ: _____

Կապալառու: _____ Ամսաթիվ: _____

Հավելվածներ:

(Օրինակ. Լուսանկարներ, լաբորատոր հաշվետվություններ, և այլն)

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 7. ԵՆԹԱԾՐԱԳՐԻ ՍԽԵՄԱՏԻԿ ՔԱՐՏԵԶ

